

"JOTTA TIEDETÄÄN, MISTÄ PÄÄTETÄÄN"(* LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI KANSANEDUSTAJALLE

*) Johtava asiantuntija Esa Iivonen, MLL

MITÄ SE ON?

- ✓ päätösten yhteydessä tehtävää lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakointia ja seurantaa
- ✓ työväline lapsen edun arviointiin
- ✓ osa ennakoarvioinnin ja seurannan kokonaisuutta

MITÄ SE EI OLE?

- ✓ aina samanlainen tai yhtä laaja
- ✓ irrallinen muista vaikutusten arvioinneista
- ✓ politiikkaa: lapsivaikutusten arviointi ei poista politiikasta arvovalintoja

LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI VOI KERTOA ESIMERKIKSI:

- Mitä hyötyjä ja haittoja esityksellä on lasten hyvinvoinnille ja oikeuksien toteutumiselle?
- Onko ehdotuksella haitallisia seurauksia jollekin haavoittuvassa asemassa olevalle lapsiryhmälle?
- Liittyykö asiaan keskenään ristiriitaisia tai kilpailevia tavoitteita?
- Mitä lapset ja nuoret itse asiasta ajattelevat?
- Millaiseen tietoon arvio vaikutuksista perustuu? Mitä ei tiedetä?
- Mitä päätöksen toimeenpanossa ja seurannassa tulee huomioida?

Moni asia koskee lapsia, vaikka ei siltä heti näyttäisi!

KANSANEDUSTAJA VOI...

- selvittää, koskeeko käsiteltävä asia lapsia ja jos koskee, niin millaisia näkökulmia siihen liittyy (lapsi- ja perhejärjestöt ovat tässä mielellään apuna!)
- vaatia lapsia koskevissa asioissa lapsivaikutusten arviointia ja lasten kuulemista
- avata asian julkiselle keskustelulle
- tehdä punnittuja päätöksiä ja seurata toteutuneita vaikutuksia
- edistää lasten hyvinvointia ja oikeuksien toteutumista vahvistavaa päätöksentekoa

MITÄ SIITÄ SEURAA?

- ⇒ Lasten hyvinvointi vahvistuu, eikä lapsen oikeuksia loukata, tahattomastikaan.
- ⇒ Hyödyt, haitat ja ristiriitaiset tavoitteet tulevat näkyviksi.
- ⇒ Erilaisia näkökulmia ja näkemyksiä voidaan sovitella yhteen.
- ⇒ Päätökset ovat asetettujen tavoitteiden näkökulmasta johdonmukaisia.
- ⇒ Eri päätösten muodostama kokonaisuus ja sen vaikutukset tunnistetaan.
- ⇒ Resurssit käytetään oikeudenmukaisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

YK:n lapsen oikeuksien sopimus

- velvoittaa harkitsemaan lapsia koskevassa päätöksenteossa ensisijaisesti lapsen edun ja
- muistuttaa, että kaikki alle 18-vuotiaat ovat lapsia!

Lue lisää:

www.unicef.fi/lava
www.mll.fi/lapsivaikutustenarviointi
www.julkari.fi/handle/10024/136377